

KABUL OLAN DUALAR

Mü'min, usul ve adabına uygun olarak dua ettiği zaman duası kabul olur ve bunun faydasını ve etkisini dünya ve ahirette görür. Yüce Allah, ayetlerde dua edenin duasını kabul edeceğini bildirmektedir:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلَيْسَتْ جِيبُوا لِي وَلِيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

“Kullarım, sana benden sorarlarsa (onlara söyle): Ben (onlara) yakıным. Dua eden, bana dua ettiği zaman onun duasına karşılık veririm. O hâlde onlar da bana karşılık versin (benim çağırımaya uysun)lar, bana inansınlar ki, doğru yolu bulmuş olalar.” (Bakara, 2/186)

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ
الْأَرْضِ أَلَيْهَ مَعِ اللَّهُ قَلِيلًا مَا تَدْكُرُونَ

“Yahut dua ettiği zaman darda kalmışa kim yetişiyor da kötülüğü (onun üzerinden) kaldırıyor ve sizi (eskilerin yerine) yeryüzünün sahipleri yapıyor? Allah ile beraber başka bir tanrı mı var? Ne de az düşünüyorsunuz?” (Neml, 27/62)

Birinci ayette dua edenin duasının kabul edileceği, ikinci ayette ise darda ve sıkıntıda kalanın sıkıntısının giderileceği bildirilerek Allah'ın dualara icabet eden olduğuna işaret edilmektedir.

إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ

“Şüphesiz Rabbim duaları işitendir.” (İbrâhim, 14/39)

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

“Orada (mihrapta) Zekeriyâ, Rabbine; ‘Rabbim, bana katından temiz bir nesil ver. Sen duayı işitensin’ diye dua etmişti.” (Âl-i İmrân, 3/38)

فَاسْتَعْفَرُوهُ ثُمَّ تَوَبُّوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ

“O’ndan mağfaret dileyin, sonra O’na tövbe edin! Çünkü Rabbim yakındır, (duaları) kabul edendir” (Hüd, 11/61) anlamındaki ayetlerde ise Allah’ın “karîb (kullarına yakın)”, “semî’u’d-dua (duaları işiten)” ve “mücîb (duaları kabul eden)” olduğu bildirilmektedir. Peygamberimiz (s.a.s.) de;

إِنَّ اللَّهَ حَيُّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي إِذَا رَفَعَ الرَّجُلُ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ

“Allah, hayâ sahibidir, çok kerimdir. Bir insan iki eli ni kaldırıp kendisine dua ettiği zaman, o kalkan iki eli boş çevirmekten hayâ eder” (Tirmizî, De’âvât,118; bk. İbn Hıbbân, Ed’ıye, No: 876; Hâkim, De’âvât, I, 497) anlamındaki hadisi ile Allah’ın duaları kabul edeceğini beyan etmiştir.

Medineli müslümanlardan Ebû Ümâme adlı sahabîyi mescitte kederli bir şekilde otururken gören Resûlullah (s.a.s.), ona; *“Namaz vakti değil, niçin mescitte oturuyorsun?”* diye sorar. Sahâbî; *“Üzüntülerim ve borçlarım sebebiyle buradayım, ey Allah’ın Resûlü!”* diye cevap verir. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.s.); *“Söylediğin zaman, Allah’ın üzüntünü ve borçlarını gidereceği bir dua öğreteyim mi sana?”* der. Sahâbî; *“Evet, öğret ey Allah’ın elçisi!”* karşılığını verir. Peygamberimiz (s.a.s.) de ona şu duayı öğretir ve akşam-sabah okumasını tavsiye eder:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ
قَالَ فَفَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَذْهَبَ اللَّهُ هَمِّي وَقَصَى عَنِّي دَيْبِي

“Allah’ım! Kederden ve hüzünden Sana sığınırım, acizlikten ve tembellikten Sana sığınırım, korkaklıktan ve cimrilikten Sana sığınırım, borç altında ezilmekten ve insanların kabrından Sana sığınırım.”

Sahabî; *“Hz. Peygamberin öğrettiği duayı okudum; Allah da üzüntümü ve borçlarımı giderdi”* demiştir. (Ebû Davud, Salat, 367)

Sırf sözle yapılan bir dua ile çalışmadan borçlar nasıl ödenecek? Sahabîye öğretilen duanın cümleleri arasında; *“Acizlikten ve tembellikten Allah’a sığınırım, diye dua et”* sözünün bulunması bir mesajdır. Bu mesaj ile; *“Ey Ebû Umâme! Üzüntülerin ve üzüntülerine sebep olan borçların, mescitte de olsa, oturmakla ortadan kalkmaz, acizliği ve tembelliği bırak, çalış, bu konuda Allah’tan yardım iste,*

harekete geç, borçlarını ödemenin yollarını ara, mescitte oturup beklemekle ne üzüntün, ne de borcun biter” demek istenmiştir.

Dua bir ibadet ve bir zikir olduğu için dua eden mutlaka ilâhî emre uymuş, itaat etmiş ve sevap kazanmış olur. Dünya ile ilgili isteklerini yüce Allah, kulun yararına göre hemen verebileceği gibi bir müddet sonra da verebilir veya duasının karşılığı ahirete bırakılmış olabilir. Dolayısıyla, dünya hayatına yönelik talepleri karşılanmayan kişi, duam kabul edilmedi, dememelidir. Peygamberimiz (s.a.s.); dua edene yüce Allah’ın isteğini ya dünyada hemen vereceğini veya ahirette vereceğini ya da istediği iyilik kadar kötülüğün giderileceğini bize haber vermiştir:

مَا مِنْ رَجُلٍ يَدْعُو اللَّهَ بِدُعَاءٍ إِلَّا اسْتَجِيبَ لَهُ فَإِمَّا أَنْ يُعَجَّلَ لَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِمَّا أَنْ يُدَخَّرَ لَهُ فِي الْآخِرَةِ وَإِمَّا أَنْ يُكْفَرَ عَنْهُ مِنْ ذُنُوبِهِ بِقَدْرِ مَا دَعَا مَا لَمْ يَدْعُ بِإِثْمٍ أَوْ قَطِيعَةٍ رَحِمَ أَوْ يَسْتَعِجِلْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ يَسْتَعِجِلُ؟ قَالَ يَقُولُ دَعَوْتُ رَبِّي فَمَا اسْتَجَابَ لِي

“Allah’a dua eden herhangi bir insan yoktur ki duası kabul edilmiş olmasın. Günah işlemediği, yakınları ile ilişkisini kesmediği ve isteğinde acele etmediği sürece Allah ona ya dünyada istediğini hemen verir veya isteğini ahirete bırakır ya da duası nispetinde günahlarını bağışlar. Sahabe, “Ey Allah’ın elçisi! Nasıl acele edilir? diye sordular. Hz. Peygamber, “Kulun, Rabbime dua ettim de duama icabet etmedi, demesidir” buyurur. (Tirmizî, De’avât, 13; bk. Müslim, Dua, 92)

Aynı hadisin Hâkim’in *Müstedrek* adlı eserindeki rivayetinde; üçüncü şık;

أَوْ يَصْرِفَ عَنْهُ مِنَ السُّوءِ مِثْلَهَا

“Ya da duası nispetinde ondan bir kötülüğü savar” şeklin-
dedir. (Hâkim, De'avât, I, 493)

Kabul olan duaları üç kısımda ele alabiliriz:

1. Bazı kimselerin yaptığı dualar,
2. Belirli zamanlarda yapılan dualar,
3. Belirli mekânlarda yapılan dualar.

1. Duası Kabul Olanlar

Kur'ân'da ve hadis-i şeriflerde duası kabul edilenlerden bize örnekler verilmiştir. Bunlardan bazılarını şöyle sıra-
layabiliriz:

a) Hz. Meryem'in Annesi İmrân'ın Duası

İmrân, kızı Meryem için;

وَإِنِّي أُعِيدُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

“Onu (Meryem'i) ve soyunu kovulmuş şeytanın şerrinden
sana ısmarlıyorum / Senin korumanı diliyorum” (Âl-i İmrân, 3/36)
diye dua etmiştir.

Yüce Allah, İmrân'ın duasını kabul ettiğini şöyle bil-
dirmektedir:

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا

“Rabbi onu güzel bir şekilde kabul buyurdu; onu güzel bir
bitki gibi yetiştirdi ve Zekeriyâ da onun bakımını üstlendi.”
(Âl-i İmrân, 3/37)

b) Hz. Eyyûb Peygamberin Duası

Eyyûb (a.s.)'in, hastalığının iyileşmesi ve sıkıntısının giderilmesi için Allah'a şöyle dua ettiği bildirilmektedir:

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

“(Ey Peygamberim!) Eyyûb’u da hatırla. Hani o Rabbine, ‘Şüphesiz ki ben derde uğradım, sen merhametlilerin en merhametlisin’ diye yalvarmıştı.” (Enbiya, 21/83)

وَأَذْكُرُ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ

“Kulumuz Eyyûb’u da an: (O) Rabbine ‘Şeytan, bana bir yorgunluk ve azap dokundurdu’ diye seslenmiş, dua etmişti.” (Sâd, 38/41)

Yüce Allah, Eyyûb Peygamberin duası üzerine hastalığının iyileşmesi için,

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ

“Ona ayağını (yere) vur, işte yıkanacak ve içilecek serin (bir su)” (Sâd, 38/42) buyurmuş, Eyyûb (a.s.) ayağını yere vurmuş, çıkan su ile yıkanmış ve sudan içmiş, iç ve dış bütün hastalıklarından kurtulmuştur.

Yüce Allah, Eyyûb’un duasını kabul ettiğini şöyle bildirmektedir:

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِنْهُمُ مَعَهُمْ رَحْمَةٌ
مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ

“Biz de onun duasını kabul etmiş ve başına gelenleri kaldırmıştık. Katımızdan bir rahmet ve kulluk edenlere bir

hatıra olmak üzere ona tekrar ailesini ve kaybettikleriyle bir mislini daha vermiştik.” (Enbiyâ, 21/84)

c) Yûnus Peygamberin Duası

Yûnus Peygamber, balığın karnında şöyle dua etmiştir:

وَدَا النُّونَ إِذْ ذَهَبَ مُغَاصِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

“(Ey Peygamberim!) Zünnûn’u (balık karnına girmiş olan Matta oğlu Yûnus’u) *da an; zira (o, kavmine) kızarak (yurdundan) ayrılıp gitmişti, bizim kendisine güç yetiremeyeceğimizi, (kavminin arasından çıkmakla kendisini kurtaracağını) sanmıştı. Nihayet karanlıklar içinde (kalıp); (Ey Rabbim!) Senden başka tanrı yoktur. Senin şânın yücedir, ben zâlimlerden oldum!’ diye yalvardı.*” (Enbiyâ, 21/87)

Yüce Allah, Yûnus Peygamberin duasını kabul ettiğini şöyle bildirmektedir:

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّمْ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ

“*Biz de onun duasını kabul ettik ve onu tasadan kurtardık. İşte biz, mü’minleri böyle kurtarıyoruz.*” (Enbiyâ, 21/88)

Bu ayetlerde Allah, bedensel ve zihinsel her türlü hastalıktan kurtulmak için tedavi yollarına başvurulması gerektiğini, şifayı verenin Allah olduğunu vurgulamaktadır.

Peygamberimiz (s.a.s.), Yûnus Peygamberin duası ile ilgili olarak;

دَعْوَةُ ذِي النُّونِ إِذَا دَعَا وَهُوَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَإِنَّهُ لَمَّا يَدْعُ بِهَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا
اسْتَجَابَ اللَّهُ لَهُ

“Balık sabibi (Yûnus peygamberin), balığın karnında yaptığı duası; ‘lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine’z-zâlimin (Ya Rabbî!) Senden başka ilâh yoktur, seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, gerçekten ben zâlimlerden oldum)’ şeklinde idi. Bu sözlerle dua eden herhangi bir Müslüman yoktur ki Allah onun duasını kabul etmiş olmasın” buyurmuştur.

(Tirmizî, De’avât, 85; bk. Hâkim, De’avât, I, 505)

ç) Zekeriya Peygamberin Duası

Zekeriya (a.s.), Allah’a dua edip kendisine çocuk ihsan etmesini istemişti:

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

“(Ey Peygamberim!) Zekeriyya’yı da (an). O, Rabbine; ‘Rabbim! Beni tek (yalnız başıma çocuksuz) bırakma. Sen, vârislerin en hayırlısısın (her şeyim sana kalacaktır)’ diye dua etmişti.” (Enbiyâ, 21/89)

Yüce Allah, Zekeriya Peygamberin duasını kabul ettiğini şöyle bildirmektedir:

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

“Onun duasını da kabul buyurduk ve ona Yahyâ’yı armağan ettik. Eşini de kendisi için ıslah ettik (çocuk doğurmağa

elverişli bir hâle getirdik). Gerçekten onlar hayır işlere koşarlar, umarak ve korkarak bize dua ederlerdi ve bize derin saygı gösterirlerdi.” (Enbiyâ, 21/90)

d) Süleyman Peygamberin Duası

Süleyman (a.s.), yüce Allah’tan mülk istemiştir:

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ

“O, ‘Rabbim! Beni affet, bana, benden sonra hiç kimseye nasip olmayan bir mülk (hükümdarlık) ver. Çünkü Sen, çok lütufkârsın’, diye dua etti.” (Sâd, 38/35)

Yüce Allah, onun bu duasını kabul etmiştir:

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ
وَعَوَّاصٍ وَأَخْرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

“Bunun üzerine Biz de, istediği yere onun buyruğu ile kolayca giden rüzgârı, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini onun buyruğu altına verdik.” (Sâd, 38/35–38)

Zikrettiğimiz bu beş örnekte, insanlara önder ve rehber olarak gönderilen peygamberlerin çeşitli konularda dua ettikleri ve dualarının kabul edildiği ve bunun bir öğüt olduğu bildirilerek mü’minlere yol gösterilmektedir.

Peygamberler gibi ihlâs ile usul ve şartlarına uygun olarak dua eden mü’minlerin duaları da kabul olur. Özellikle bazı zamanlarda, konuları ve durumları sebebiyle

bir kısım insanların dualarının kabul olacağını Peygamberimiz bize bildirmiştir. Bunların bir kısmını şöyle özetleyebiliriz:

e) Oruçlu Kimsenin, Âdil Devlet Başkanının ve Mazlumun Duası

ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ الصَّائِمُ حَتَّى يُفْطَرَ وَالْإِمَامُ الْعَادِلُ وَدَعْوَةُ
الْمَظْلُومِ يَرْفَعُهَا اللَّهُ فَوْقَ الْعَمَامِ وَيَفْتَحُ لَهَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ وَيَقُولُ
الرَّبُّ وَعِزَّتِي لِأَنْصُرَنَّكَ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ

“Üç kimsenin duası reddedilmez: İftar edinceye kadar oruçlu kimsenin, âdil devlet başkanının ve mazlumun duası. Allah, mazlumun duasını bulutların üzerine kaldırır ve o dua için sema kapılarını açar ve ‘İzzetime yemin ederim ki belli bir süre de olsa mutlaka sana yardım edeceğim’ buyurur.” (Tirmizî, De'avât, 115,129; İbn Mâce, Siyâm, 48; bk. İbn Hıbbân, Ed'iyе, 17, No:17228)

Oruç, riya karışmayan bir ibadettir. Oruç tutan sırf Allah için tutmuştur. Dolayısıyla Allah oruç tutanın duasını kabul eder. Devlet başkanı/yönetici olup da yönetilenlere ve halka adaletli davranabilmek bir meziyettir, dürüstlüktür. Allah, bu kimselerin dualarını kabul edeceğini bildirek adaletin önemine vurgu yapmıştır. Mazlum ise zarara uğramış, kalbi kırılmıştır, dolayısıyla zalime içtenlikle dua etmiştir. Allah, zalimin değil mazlumun yanındadır. Dolayısıyla mazlumun duasını kabul eder ve zalimden onun intikamını alır.

f) Misafirin ve Anne-Babanın Çocuklarına Duası

ثَلَاثٌ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ

وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ

“Hiç şek ve şüphesiz yok ki üç kimsenin yaptığı dua kabul edilir: Anne-babanın çocuklarına yaptığı dua, misafirin duası ve zulme uğramış kimsenin duası.” (Ebû Davud, Salât, 364; Tirmizî, De'avât, 48; bk. Heysemî, Ed'îye, 17, No:17229)

Dinimiz misafire ibadetlerde birtakım kolaylıklar tanımıştır. Meselâ isterse Ramazan orucunu -daha sonra kaza etmek şartıyla- tutmayabilir, dört rekatlı namazları iki rekat olarak kılar, mestlerin üzerine yetmiş iki saat mesh edebilir. Bu kolaylıklar, misafire verilen değeri ifade eder. Duasının kabulü de bu sebeptir.

Anne-baba, çocukların hayata gelme sebebidir. Çocukları her türlü zahmete katlanıp büyütmüşlerdir. Üzerlerinde hakları çoktur. Bu itibarla çocukları hakkında yaptıkları dua reddedilmez.

g) Mü'minlerin Yüzlerine ve Gıyaplarında Birbirlerine Yaptıkları Dua

Peygamberimiz (s.a.s.), bir mü'minin, bir mü'min kardeşinin gıyabında yaptığı duanın en süratli kabul edilen dua olduğunu şu hadislerinde bildirmiştir:

إِنَّ أَسْرَعَ الدُّعَاءِ إِجَابَةٌ دَعْوَةُ غَائِبٍ لِغَائِبٍ

“Hiç şüphesiz en süratli kabul edilen dua, bir mü'minin bir mü'mine gıyabında yaptığı duadır.” (Ebû Davud, Salât, 364; Buhârî, Edebü'l-Müfred, No:623)

دَعْوَتَانِ لَيْسَ بَيْنَهُمَا وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ دَعْوَةٌ

الْمَظْلُومِ وَدَعْوَةُ الْمَرْءِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ

“İki dua vardır ki bu dualar ile Allah arasında perde yoktur. Mazlumun duası, kişinin müslüman kardeşinin gıyabında yaptığı dua.” (Heysemî, Ed’iye, 17, No:17231)

إِذَا دَعَا الرَّجُلُ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ آمِينَ وَلَكَ بِمِثْلِ

“Bir kimse kardeşinin gıyabında dua ettiği zaman melekler, ‘âmin, aynıysa sana da verilsin’ diye dua ederler.” (Ebû Davud, Salât, 362)

مَا مِنْ مُسْلِمٍ التَّقِيًّا فَآخَذَ أَحَدُهُمَا بِيَدِ صَاحِبِهِ إِلَّا كَانَ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُجِيبَ دُعَاءَهُمَا وَلَا يَرُدَّ أَيْدِيَهُمَا حَتَّى يَغْفِرَ لَهُمَا

“Birbirleriyle karşılaşmış tokalaşan iki Müslüman yoktur ki Allah dualarını kabul etmiş, ellerini bırakmadan onları bağışlamış olmasın.” (Ebû Ya’lâ, Zikir ve Dua, No: 4139)

إِنَّمَا يَنْصُرُ اللَّهُ الْمُسْلِمِينَ بِدُعَاءِ الْمُسْتَضْعِفِينَ

“Allah, Müslümanlara zayıfların duası sebebiyle yardım eder.” (Taberânî, No: 4160)

Bu hadisler, mü’minlerin birbirlerinin yüzlerine ve gıyaplarında dua etmelerini hem teşvik etmekte, hem de bu duaların kabul edileceğini bildirmektedir.

ğ) İsm-i A’zâm İle Yapılan Dua

“İsm-i a’zâm”, en yüce isim, demektir. Hadis kitaplarında ism-i a’zâm ile ilgili farklı isimler zikredilmiştir. Bunlardan iki rivayet şöyledir:

Sahabeden Enes b. Malik (r.a.) diyor ki; Hz. Peygamber (s.a.s.), bir gün camiye girdi. Bir sahâbî namaz kılıyordu. Bu sahâbî namazdan sonra dua etmeye başladı ve duasında şöyle diyordu:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ

“Allah’ım! Her türlü övgü sana mahsustur. Senden başka ilâh yoktur. (Sen), mennânsın/çok nimet verensin, gökleri ve yeri yokken var edensin, celâl ve ikram sahibisin, ey yaşayan, diri, canlı, ölümsüz, ezeli ve ebedî olan; zatı ile kaim olan, her şeyin varlığı kendisine bağlı olan, uykusu ve uyuklaması olmayan, varlıkları yöneten, koruyan ve ihtiyaçlarını üstlenen Allah’ım! cümleleri ile sana dua ediyor, senden talepte bulunuyorum.”

Bu duayı işiten Peygamberimiz (s.a.s.);

لَقَدْ دَعَا بِاسْمِ اللَّهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ

“Bu kimse, Allah’ın ism-i a’zâm’i ile dua etti ki ism-i a’zâm ile dua edildiğinde Allah bu duayı kabul eder ve bu isimle istenince Allah verir” (Hâkim, De’avât, I, 504; Ebû Ya’lâ, Zikir ve Dua, No:1124) buyurdu.

Enes bin Malik anlatıyor. Hz. Peygamber bir adamın;

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

“Allah’ım! ‘Hamd sana mahsustur, Senden başka ilâh yok-

tur, sadece Sen varsın, Sen mennânsın, gökleri ve yeri yaratan-sın, celal ve ikram sahibisin, isim ve niteliklerin ile istiyorum. Senden cenneti istiyorum ve cehennemden sana sığınıyorum” diye dua ettiğini duydu ve;

لَقَدْ يَدْعُو اللَّهَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ
أَجَابَ

“Bu adam Allah’tan, O’nun yüce ismiyle istedi ki Allah’a isim-i azâmı ile dua edildiği zaman kabul eder, bu isim ile istenildiği zaman verir” buyurdu. (Hâkim, De’avât, I, 504; İbn Mâce, Dua, 9)

Hadislerde Allah’ın isim-i a’zâmı olarak birden çok isim zikredilmiştir. Bu isimlerin başında lafza-i celal; sonra Rahman, Rahîm, Rab, Mennân, Ehad, Samed, Hayy, Kayyûm, Mâlikü’l-mülk, Bedî’u’s-semâvâti ve’l-erd, Zû’l-celâli ve’l-ikram, lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illâ ente isimleri gelmektedir. (bk. Müslim, Salâtü’l-müsâfirin, 258; Tirmizî, De’avât, 65; İbn Mâce, Dua, 9; Dârimî, Fedâilü’l-Kur’ân, 14; Ahmed, III, 120; VI, 461)

h) Hac ve Umre Yapanların Duası

الْحُجَّاجُ وَالْعُمَّارُ وَقَدْ لَلَّهِ إِنَّ دَعْوَهُ أَجَابَهُمْ وَإِنْ اسْتَغْفَرُوهُ غَفَرَ لَهُمْ

“Hacılar ve umre yapanlar Allah’ın (evininin) ziyaretçileridir/elçileridir. Kendisine dua ederlerse dualarına icabet eder, O’ndan bağışlanma dilerlerse onları bağışlar.” (İbn Mâce, Menâsik, 5)

مَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتِ فَلَمْ يَرُفْثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

“Kim Allah için hacceder de (Allah’ın rızâsına uymayan) kötü söz ve davranışlardan ve Allah’a karşı gelmekten sakı-

nırsa, (kul hakkı hariç) annesinin onu doğurduğu günkü gibi (günahlarından arınmış olarak hacdan) döner.” (Buhârî, Hac, 4; Nesâî, Menâsikü'l-Hac, 4; Müslim, Hac, 438; İbn Mâce, Menâsik, 1)

Bu hadislerde Peygamberimiz (s.a.s.), Allah'ın, hac ve umre yapan kimselerin dualarını kabul edeceğini bildirmektedir. Hac ve umre; meşakkatli bir ibadettir, sıcak, izdiham ve kalabalıkta sırf Allah için sıkıntılara katlanmak samimiyetin gereğidir. Ayrıca hac ve umre yapanlar, Mescid-i Haram, Kâbe, Mina, Müzdelife ve Arafat gibi kutsal mekânlarda dua ederler, Allah da onların duasını kabul eder.

i) Allah Yolunda Cihat Eden Gazilerin Duası

الْعَازِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْحَاجُّ وَالْمُعْتَمِرُ وَقَدْ
اللَّهُ دَعَاهُمْ فَأَجَابُوهُ وَسَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ

“Allah yolunda cihat eden gaziler, hac ve umre yapanlar Allah'ın elçileridir. Kendisine dua ederlerse dualarına icabet eder, O'ndan bir şey isterlerse onlara verir.” (İbn Mâce, Menasik, 5)

Dini mübîni İslâm için cihad eden, Allah için beden ve mal varlığını ortaya koyan, gerektiğinde uykusuz ve aç kalan, düşmanla çarpışan müslüman, bu konumda dua ettiği zaman Allah duasını kabul eder.

Her müslümanın kabul olan bir duası vardır. Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

وَإِنْ لِكُلِّ مُسْلِمٍ دَعْوَةٌ يَدْعُو بِهَا فَيُسْتَجَابُ لَهُ

“Her müslümanın kabul olan bir duası vardır.” (Heysemi, Ed'ıye, 10, No: 17215)

2. Belirli Zamanlarda Yapılan Dualar

Müslüman, her zaman dua yapabilir, ancak bazı ay, gün ve gecelerde Meselâ üç aylarda, özellikle Ramazan aylarında, Kadir, Berat, Mirac, Regaip, Cuma ve bayram gecelerinde, seher vakitlerinde, secde hâlinde, ezan ile kamet arasında, namazdan sonra yapılan duaların kabul olacağı ile ilgili hadisler vardır. Duaların kabul olacağı zamanları şöyle özetleyebiliriz.

a) Üç Aylarda Yapılan Dualar

Üç aylar, Recep, Şaban ve Ramazan aylarıdır. Recep ve Şaban; içinde bin aydan hayırlı olan kadir gecesinin bulunduğu, Kur’ân’ın indiği ve İslâm’ın beş temel esasından biri olan oruç ibadetinin tutulduğu, rahmet ve mağfiret ayı olan Ramazan ayına hazırlık aylarıdır. Peygamberimiz (s.a.s.), bu aylarda diğer aylara nispetle daha çok oruç tutmuş, bazen Şaban ayının tamamını oruçla geçirmiş (Tirmizî, Savm, 36) ve

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا
فَيَغْفِرُ لِأَكْثَرِ مَنْ عَدَدَ شَعْرٍ غَنَمٍ كَلْبٍ

“Yüce Allah, Şaban ayının yarısı olduğunda dünya semasına iner ve Kelp kabilesinin koyunlarının tüylerinin sayısından çok kimsenin günahını bağışlar” (Tirmizî, Savm, 38) buyurmuştur.

Yüce Allah’ın dünya semasına inmesi, mecazî anlamda olup duaları kabul etmesi ve günahları bağışlamasından, Kelp kabilesinin koyunlarının tüyleri ifadesi de çokluktan kinayedir. Hadis, Allah’ın Şaban ayında mü’minlerin tövbe ve dualarını kabul ettiğini ifade etmektedir.

Ramazan ayı ise rahmet ve mağfîret ayıdır, oruç ayıdır, Kur’ân ayıdır, sosyal yardımlaşma ve dayanışma ayıdır. Bu ayda dinî duygular yükselir, Allah’a yönelişler artar ve yapılan dualar kabul olur.

b) İftar Vaktinde Yapılan Dualar

Peygamberimiz (s.a.s.);

إِنَّ لِلصَّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لَدَعْوَةَ مَا تُرَدُّ

“Oruçlunun orucunu açarken yapacağı dua reddedilmez.”

(İbn Mâce, Siyâm, 48)

Hadiste, ihlas ile yerine getirilen bir ibadetin sona erme zamanında, kulun yaptığı duanın kabul edileceği müjdelenmekte ve dolayısıyla oruç açarken dua edilmesi teşvik edilmektedir. Sahabeden Abdullah ibn Amr, iftar vaktinde şöyle dua etmiştir:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي

“Allah’ım! Ben Senden her şeyi kuşatan rahmetin sebebiyle beni bağışlamamı diliyorum.” (İbn Mâce, Siyâm, 48)

c) Cuma Günü ve Gecelerinde Yapılan Dualar

فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ سَاعَةٌ لَا يُوَافِقُهَا مُسْلِمٌ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي

يَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرًا إِلَّا أَعْطَاهُ

“Cuma gününde bir saat vardır ki Müslüman o saatte namazda Allah’tan bir hayır isterse, Allah ona istediğini verir” (Buhâri, De’avât, 61) anlamındaki hadis bunu ifade etmektedir.

Peygamberimiz (s.a.s.), Hz. Ali'ye buyurmuştur ki;

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَقُومَ فِي ثُلُثِ اللَّيْلِ الْآخِرِ
فَإِنَّهَا سَاعَةٌ مَشْهُودَةٌ وَالِدُعَاءُ فِيهَا مُسْتَجَابٌ

“Cuma gecesi olduğu zaman gecenin son üçte birinde kalabilirsen (kalk ve dua et). Çünkü o vakit, (meleklerin) şahit olduğu bir zaman dilimidir. Bu vakitte yapılan dua kabul olur.” (Ebû Davûd, Dua, 115)

Peygamberimiz (s.a.s.);

إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ يَوْمِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

“En faziletli günlerden biri de Cuma günüdür” buyurmuş ve bu günde kendisine çok salât ü selâm getirilmesini istemiştir. (İbn Hıbbân, Ed'iyе, No: 910)

ç) Arefe Günü Yapılan Dualar

Peygamberimiz (s.a.s.),

خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ

“En hayırlı / kabulü şayan olan dua, Arefe günü yapılan duadır” buyurmuştur. (Tirmizi Dua, 8; Malik, Dua, No: 500)

d) Gece Vakti Yapılan Dualar

Şu hadisler gece vakti yapılan duaların kabul olacağını ifade etmektedir:

إِنَّ فِي اللَّيْلِ لَسَاعَةً لَا يُوَافِقُهَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ يَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرًا مِنْ أَمْرِ
الدُّنْيَا أَوْ الْآخِرَةِ إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ

“Gecede bir an vardır ki, kişi ona rastlar da dünya ve ahiret için bir şey dilerse, şüphesiz Allah dileğini yerine getirir. Bu an, her gecede vardır.” (Müslim, Salâtü'l-Müsâfirin, 166)

يَتَنَزَّلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ
اللَّيْلِ الْآخِرِ يَقُولُ مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبُ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيهِ مَنْ
يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرُ لَهُ

“Yüce Rabbimiz her gece yakın semaya iner, gecenin son üçte biri kalıncaya kadar kalır ve; ‘Kim bana dua ederse ona icabet ederim, kim benden bir şey isterse ona isteğini veririm, kim benden af ve bağış dilerse onu bağışlarım’ der.” (Buhâri, De’avât, 13; İbn Hibbân, Ed’ıye, No: 919–922)

Bu hadisin başka bir varyantında, bu durumun, gecenin yarısı veya üçte birinden sabah oluncaya kadar devam ettiği bildirilmektedir. (İbn Hibbân, Ed’ıye, No: 919, 921)

Yüce Allah’ın gece dünya semasına inmesi mecazi anlamda olup bu vakitlerde duanın kabul olacağını ifade eder. Zira Allah, zaman ve mekândan münezzehtir.

مَنْ تَعَارَّ مِنَ اللَّيْلِ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ثُمَّ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي أَوْ قَالَ ثُمَّ
دَعَا أَسْتَجِيبُ لَهُ فَإِنْ عَزَمَ وَتَوَضَّأَ ثُمَّ صَلَّى فُبِلَتْ صَلَاتُهُ

“Kim gece uyanınca, Allah’tan başka ilâh yoktur, bir tek O vardır, O’nun ortağı yoktur, mülk O’nundur, hamd O’na mahsustur, O’nun her şeye gücü yeter. Allah’ı noksan sıfatlardan tenzih ederim, her türlü övgü Allah’a mahsustur,

Allah'tan başka ilâh yoktur, Allah en büyüktür, güç ve kuvvet ancak Allah ile vardır' der, sonra 'Rabbim! Beni bağışla' diye dua ederse -veya sonra dua eder, buyurdu- duası kabul olur. Eğer azmedip abdest alıp namaz kılarsa namazı kabul olur."

(Tirmizî, De'avât, 26)

Peygamberimiz, gece vakti yapılan duanın daha faziletli olduğunu bildirmiştir:

الَّلَّيْلُ الْأَخْرُ الدُّعَاءُ فِيهِ أَفْضَلُ وَأَرْجَى

"Gecenin sonunda yapılan dua daha faziletlidir ve kabul edilmesi daha çok umulur." (Tirmizî, De'avât, 80)

يُنَادِي مُنَادٍ كُلَّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَيُسْتَجَابُ لَهُ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطَى لَهُ
هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيُغْفَرُ لَهُ

"Her gece bir münadi şöyle seslenir? Dua eden yok mu? Onun duası kabul olur. İsteyen yok mu? İsteddiği verilir. Af ve mağfiret dileyen yok mu? Günahı bağışlanır." (Heysemî, Ed'îye, 25, No: 17244)

Akşamdan sabah namazı vaktine kadar gece yapılan duaların kabul olacağı ile ilgili rivayetler vardır. (Heysemî, Ed'îye, 25, No: 17243-17253)

Gecenin yarısında ve üçte ikisinde yapılan dualar daha çok kabul olur. (Heysemî, Ed'îye, 25, No: 17252)

Gece yapılan dualar samimiyetle ve gönülden yapıldığı için icabete mazhar olur.

e) Ezan Okunduğu ve Kamet Getirildiği Zaman Yapılan Dualar

إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ فَتَحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَاسْتُجِيبَ الدُّعَاءُ

“*Namaz için ezan okunduğu zaman sema kapıları açılır ve yapılan dualar kabul olur.*” (Ebû Ya'lâ, Zikir ve Dua, No: 4072)

إِذَا كَانَ عِنْدَ الْأَذَانِ فَتَحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَاسْتُجِيبَ الدُّعَاءُ وَإِذَا كَانَ عِنْدَ الْإِقَامَةِ لَا تُرَدُّ دَعْوَةٌ

“*Ezan okunduğunda, sema kapıları açılır ve dualar kabul edilir. Kamet getirildiğinde dua reddedilmez.*” (İbn Ebî Şeybe, Dua, 17, No: 29239)

f) Ezan İle Kamet Arasında Yapılan Dualar

Peygamberimiz (s.a.s.);

الدُّعَاءُ لَا يُرَدُّ بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ قَالُوا فَمَاذَا تَقُولُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالُوا سَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

“*Ezan ile kamet arasında yapılan dua reddedilmez*” buyurdu. Bunun üzerine sahabe; “*Ey Allah’ın elçisi! Ne dua edelim?*” diye sordular. Hz. Peygamber (s.a.s.), “*Allah’tan dünya ve ahirette âfiyet / sağlık isteyiniz*” buyurdu. (Tirmizî, De’avât, 129; bk. Ebû Davud, Salât, 35)

g) Namazda, Secde Hâlinde ve Farz Namazların Akabinde Yapılan Dualar

Peygamberimiz (s.a.s.);

أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ

“*Kulun Rabbine en yakın olduğu an, secdede bulunduğu andır. O hâlde secde hâlinde bolca dua ediniz.*” buyurmuştur. (Müslim, Salât, 215; Ebû Davud, Salât, 152)

قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ؟ قَالَ جَوَّفَ اللَّيْلِ الْآخِرِ وَذُبَّرَ
الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوبَاتِ

“*Hangi dua kabul edilmeye daha yakındır?*” diye sorulan bir soruya Hz. Peygamber; “*Gecenin ikinci yarısında yapılan dua ile farz namazların ardından yapılan dua*” diye cevap vermiştir. (Tirmizî, De’avât, 80)

ğ) Yağmur Yağarken ve Kâbe’yi Görünce Yapılan Dua

تُفْتَحُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَيُسْتَجَابُ الدُّعَاءُ فِي أَرْبَعَةِ مَوَاطِنَ عِنْدَ التِّقَاءِ
الصُّفُوفِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعِنْدَ نُزُولِ الْغَيْثِ وَعِنْدَ إِقَامَةِ الصَّلَاةِ وَعِنْدَ
رُؤْيَةِ الْكَعْبَةِ

“*Dört yerde sema kapıları açılır ve dualar kabul olur: Allah yolunda savaşmak üzere saf tutulduğunda, yağmur yağarken, namaz kılarken ve Kâbe’yi görünce.*” (Heysemî, Ed’iye, 25, No: 17253)

h) Yûnus Peygamberin Duası İle Yapılan Dualar

Peygamberimiz (s.a.s.), Yûnus Peygamberin balığın karnında yaptığı dua ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

دَعْوَةُ ذِي النُّونِ إِذْ دَعَا وَهُوَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ إِنَّهُ لَمْ يَدْعُ بِهَا مُسْلِمٌ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا اسْتَجَابَ
اللَّهُ لَهُ بِهَا

“*Balık sahibi (Yûnus’un, balığın karnındaki duası;*

lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine'z-zâlimîn (Allah'ım! Senden başka ilâh yoktur, Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, gerçekten ben zalimlerden oldum.) Bu dua ile dua eden hiçbir müslüman yoktur ki Allah onun isteğini bu dua sebebiyle kabul etmiş olmasın." (Hâkim, De'avât, No: 1862-1863)

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِشَيْءٍ إِذَا نَزَلَ رَجُلًا مِنْكُمْ كَرِبٌ أَوْ بَلَاءٌ مِنْ بَلَايَا الدُّنْيَا
دَعَا بِهِ يُفْرَجُ عَنْهُ فَقِيلَ لَهُ بَلَى فَمَا دُعَاءُ ذِي النُّونِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

“(Hz. Peygamber, ashabına) ‘Size bir şey haber vereyim mi? Sizden birine bir sıkıntı veya dünya musibetlerinden bir musibet isabet ettiği zaman, bu dua ile dua ettiği zaman o sıkıntı ve imtihan ondan giderilir.’ (demiş) kendisine ‘evet haber ver’ denilmiş, bunun üzerine; ‘Balık sahibi Yunus’un; *Lâ ilâhe illâ ente sübhâne innî küntü mine'z-zâlimîn (Allah'ım! Senden başka ilâh yoktur, Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Gerçekten ben zalimlerden oldum, şeklinde yaptığı duadır, buyurmuştur.*” (Hâkim, De'avât, No: 1864)

3. Belirli Mekânlarda Yapılan Dualar

Evde, caddede, sokakta, iş yerinde, tarlada kısaca, tuvalet gibi ibadete elverişli olmayan yerler ile kumarhane ve meyhane gibi günah işlenen mekânların dışında her yerde dua edilebilir. Bununla birlikte cami ve Kâbe gibi ibadet yerlerinde, Arafat ve Müzdelife gibi mübarek mekânlarda yapılan dualar daha faziletlidir. Meselâ Peygamber Efendimiz; Medine'deki Mescid-i Nebevî'de kılınan bir rekât namazın, Mescid-i Haram dışındaki diğer mescitlerde kılınan bin rekât namaza denk olduğunu (Nesâî, Mesâcid, 4),

— DUALAR —

Mescid-i Haram'da kılınan namazın ise diğer mescitlerde kılınan namazlardan yüz bin kat daha fazla sevap olduğunu (İbn Mâce, Salât, 195) bildirmiştir. Dua da bir ibadet olduğuna göre Mescid-i Haram'da ve Mescid-i Nebevî'de yapılan dualar da daha faziletli ve makbul olur.